

IN TEXTUS POENITENTIALES
 QUATVOR DIERUM SOLENNIUM PRECUM,
 BREVES
 DISPOSITIONES HOMILETICÆ
 ANNI 1691.

Die I (a. d. 24. Aprilis)

Concio I.

Passcev. Deut. 4: v. 7, 8. hisce verbis Mosaisiis paramus nos ad meditationem illorum quæ & ille nomine Dei, in primo hujus anni textu protulit. Duo hic beneficia celebrat, per quæ populus Judæicus illustris fuit. (1) Deus ijs propinquus, quoties illum invocabant, v. 7. Psal. 65: v. 3, 5. & 145: v. 18, 19. Esaj. 55: v. 6, 7. (2) Legem habebant iustissimam perfectissimamque. v. 8. Psal. 19. v. 8-11. & 119. v. 144. Prov. 30: v. 5, 6. Eadem nobis felicitas, tum quod in pace puritatem doctrinæ Evangelicæ & salutaris, præ alijs habeamus; tum quod hisce diebus liceat atalla & Cronom at han of naitas Jac. 4: v. 8.

TEXTUS, Exod. 19. v. 5.

EXod. 1. Pet. 2. v. 9. ubi (1) Christianorum dignatio: Scribit quippe Petrus ad dispersos Christianos. 1. Pet. 1. v. 1, 2, 3. iisque tribuit, quod sint (α) *genus electum*: sc. omnibus donati prerogativis, quibus fruebantur Judæi, in *peculium Dei* olim electi. 1. Reg. 8: v. 51. Psal. 135. v. 4. Rom. 9: v. 4. (β) *Sacerdotium regale*, dicitur *regnum Sacerdotale* Exod. 19. v. 6. scilicet Spirituales reges & sacerdotes essent, Apoc. 1. v. 6. & 5. v. 10. (γ) *Gens sancta*; per verbum & Sacramenta sanctificati ex gratiâ Dei, vi meriti Christi, & operatione Spir. S. 1. Pet. 1: v. 2, 3. 1. Cor. 6: v. 11. Eph. 5. v. 26, 27. (δ) *Populus acquisitionis*, conf. Act. 20: v. 28. Tit. 2: v. 14. (ε) *Christianorum obligatio*: at i skolen fungõra/ sincera & constanti confessione. 1. Pet. 3: v. 15. vitæque innocenti, 1. Pet. 2: v. 12. & 3. v. 1, 2, 16. hans Dygd Gr. 705 ἀπετάς, gratiam, sapientiam & potentiam Dei Eph. 1. v. 17-19.

670.
Col. 1. v. 25. *Seqq. Vocantis* 2. Tim. 1. v. 10. *Underliga liuus!* è tenebris ignorantia, & potestate diaboli, principis tenebrarum, ad lucem Dei & Evangelii. Act. 26: v. 18. Eph. 5: v. 8. Col. 1. v. 12, 13. *Sic in textu.*

I. *Populi electi officium.* II. *Divinum erga eundem beneficium.* *Vot. Deut. 5: v. 29.*

Compendium q. est hic textus totius foederis antiqui, & tot librorum sacrorum: itaque observa.

I. *Populi electi officium.* Præcedentia in hoc capite repetenda ac probe notanda sunt. v. 1. *seqq.* Est quippe præparatio ad solennem legis promulgationem; ac hæc verba, ex ore Dei excepta, deferret Moyses ad populum. v. 3. Duplex a. hic officium reliqua complectens requiritur. (1) *Attenta vocis divina acceptio.* Om i nu hören mina Röst: Est in Hebr. emphaticè *שמעו* Et nunc, h. e. postquam dignè pensitaveris, O Israël, liberationem & conservationem, v. 4. & jam noveris quomodo foedus sit renovandum, *Itaque nunc* jam nunc adverte animum. Om i nu hören! Hebr. *Si audiendo audieritis* h. e. attentè, seriò, devotè, animo obsequioso, & toto corde receperitis vocem & verba Dei vestri. Quod ut hic in legislatione injungitur, ita sæpius in legis repetitione inculcatur. *Deut. 4: v. 1, 2, 39. & 6: v. 4. Psal. 78: v. 1.* hinc toties à Christo repetitum, *qui habet aures, audiat.* *Matth. 11: v. 15. Luc. 8: v. 8. Apoc. 2: v. 7. &c.* quæ devota attentio, o. iam prompta obedientiæ studium secum feret. *Deut. 4: v. 6. & 5: v. 1, 32, 33.* *Israel tu skal höra och behållat!* så at tu gör och så &c. *Deut. 6: v. 3.* (2) *solicita foederis divini observatio:* och håller mitt Förbund. non foret osecitans verbi Divini auditio, sed interveniente stipulatione, foedus sancitum servarent, quippe quod antea in circumcisione ininitum. *Gen. 17: v. 7.* jam expressius pangeretur NB. *Exod. 19: v. 7, 8. & 24: v. 3. seqq. Deut. 5: v. 27, 28. adde Deut. 4: v. 23. & 5: v. 2, 3.*

II. *Divinum erga pios beneficium.* Så skolen I vara min Egendom! *שמעו* *peculium*, notat rem pretiosam, ob id è multis electam, ac eximie charam. e. g. 1. *Chron. 30. v. 3.* *thet mitt egit är* et quod Deus de populo Israelitico sæpius dicendo, eum sibi appropriat. *Deut. 7: v. 6. & 26: v. 18. Esaj. 41: v. 8.* hinc & hæreditas Domini vocatur. 1. *Reg. 8: v. 51. Jer. 10: v. 16. &c.* för alt Folck. *Deut. 7: v. 6. En heela Jorden är min!* etiam si tota terra sit Domini, *Psal. 24: v. 1.*
ac in

647
147
ac in libertate ejus fuerit, quâlibet aliam eligendi gentem, Judaicam tamen sibi propriam fecit, *Deut.* 14: v. 2. imo & ad totum hocce universum respicientes, inde Dei peculiarem gratiam agnoscerent. *Deut.* 10: v. 14, 15.

Ulus I. *Didascalicus*: quanta sit felicitas à Deo pro peculio ejus haberi *Psal.* 144: v. 15. amplificetur de nobis, ex eo, quod per baptismum in foedus Dei simus recepti. *1. Pet.* 3: v. 21. quod verbum suum & Sacramenta apud nos conservet, quod juxta verbum ejus eum colere didicerimus, quod sub pio & orthodoxo Rege vivamus, quod innumera alia beneficia in temporalibus & spiritualibus nobis exhibeat. 2. *Elenchicus*: contra Judæos, frustra se, adhuc in sua infidelitate, pro Dei peculio venditantes. Aliter docet Paulus *Rom.* 11: v. 20. 21. 1. *Thess.* 2: v. 15, 16. Item contra hæreticos & errantes quosvis, pariter se pro populo Dei jactitantes, cum tamen non sit Dei Israël, qui non juxta canonem S:æ S:æ ambulat. *Gal.* 6: v. 16. 3. *Pædentic.* Ad constantiam in puritate fidei, & ad fidei fructus, in pietate & sanctitate, ferendos, valide obligamur per hoc, quod simus Dei populus, adeoque vocem ejus audire debemus, & foedus servare, did. *ex Levit.* 26. *Cap.* *Deut.* 28. *Cap.* 2. *Cor.* 6: v. 14. - 18. & 7: v. 1. *Tit.* 2: v. 11. - 14. *Psal.* 138: v. 4. *Luc.* 1: v. 74, 75. &c. 4. *Epanorthotic.* contra securos & profanos homines: Quam indignos se reddunt illo titulo, quod sint Dei peculium. *Jac.* 2: v. 7. quam damnosa est eorum induratio, *Astor.* 7: v. 51. quam gravis pœna illos ut foedifragos manet. *Psal.* 50: v. 16. - 22. Itaque *Psal.* 95: v. 8. did. pro ratione cuiuscunque Ecclesie, 5. *Consolat.* in omnibus adversitatibus & injuriis quas patimur, solemur nos ex hac nostra cum Deo unione. *Esa.* 65: v. 13, 14. *Mal.* 3: v. 16. - 18. Conclusio *ex 1. Reg.* 8: v. 57, 58.

Concio II.

Parasc. *Sap.* 17: v. 1. Sunt judicia Dei magna, sunt ineffabilia, sunt imperscrutabilia *Rom.* 11: v. 43. sunt terribilia, *Tob.* 3: v. 5. tamen sancta & justa. *Psal.* 119: v. 75, 137. Verum circa eadem sela the Sâ-wisste oc. Itaque dum textus secundus, illa nobis contemplanda proponit, veram sapientiam à Deo expetamus. *Psal.* 119: v. 18. &c. *Jac.* 7: v. 5.

TEXTUS, *Esa.* 13: v. 11.

A 2

Exord.

Exord. Proverb. 16: v. 5. ubi (1) *superbientium infelicitas* -- *HEK-*
canom en Syggelse/ omnis qui in corde superbiæ stimulos fo-
ret & auget, eandemque emmpere facit, per verba *Psal. 73: v. 8, 9,*
per oculos, *Prov: 6: v. 17.* per actiones, *Syr. 10: v. 15.* omnis inquam,
ejusmodi elatio est Deo abominationi. *Psal. 5: v. 5, & 18: v. 28.* a-
bominatio autem ista gravissima mala secum habet. *Prov. 3: v. 32. &*
11: v. 1. & 17: v. 15. Deut. 31: v. 17, 18. Ideoque superbi non ostraffade,
h. e. gravissimas subibunt pœnas, *Jer. 25: v. 29. & 49: v. 12. (2)*
Eorundem vanum effugium. Om the an alla tilhopa hõllo: *etiamsi ma-*
nus ad manus: Manus in SaSa accipitur pro potentia & operatio-
ne, estque sensus: quamvis suas superbi vires, consilia actionesque invi-
cem uniant, auxiliumque mutuo ferant; *Esaj. 5: v. 18.* tamen non
evadent justissimas pœnas, *Prov. 11: 21.* Idem in textu, in quo con-
spicitur.

I. Visitatio irati DEI justissima II. Depressio super-
bientium funestissima. *Vot. Psal. 90: v. 8, 13.*

Progreditur Esajas in hoc capite ad gentes, iisque denunciat
justa Dei in illas judicia, initiumque facit à Babylonijs Judæo-
rum vicinis & hostibus gravissimis, estque in textu compendium mi-
narum, traditur enim.

I. Visitatio Dei irati justissima: Jagh skal heemsöfia; quod de
pœnarum irrogatione dicitur, *Psal. 79: v. 6. & 89: v. 33. Esaj. 24: v. 21.*
&c. est autem justissima, quia (1) à Deo, Jag dicit Dominus. à
quo nihil nisi quod justum est, proficisci potest. *Hiob. 3: v. 2, & 9:*
v. 2, 3. &c. (2) post antecedens scrutinium, Gen. 11: v. 5. & 18: v. 21.
quod in voce visitare innuitur. Scilicet non ut plane peregrinum,
circa rem ignotam se gerere vult Deus. *Conf. Esaj. 26: v. 21. Jer. 5:*
v. 9. & 6: v. 6, 7. (3) Ob malitiam mundi in genere: Jordanes
Ræg för hennes Ondsko skal. Est mundus in maligno positus, i. *Joh.*
5: v. 19. hic autem notanter respicit Assyriacam Monarchiam, univer-
sale mundi imperium sibi arrogantem, *conf. Luc. 2: v. 1.* Ita vox Hebr.
חבל usurpatur *Esaj. 14: v. 17. &c. (4) ob iniquitatem impiorum in specie:*
Om the ngudachrige för theras Dnygd skal; ne orbem habitabilem in se,
& culpa sua malo obnoxium dicerent, *Rom. 8: v. 20.* ostendit cau-
sam tam gravium pœnarum esse quærendam in universo impiorum
coetu, quorum quilibet pro delictis suis puniendus erat. *Jer. 6: v. 7.*
& *17: v. 9, 10. & 32: v. 19. Ezek. 18: v. 20. Rom. 2: v. 8, 9.*

649
128
II. *Depressio superbientium funestissima!* Och skal görä en Ende
öppå: *Et cessare faciam, the ståtias Högmödh.* Est enim superbia
peccatum Deo abominabile. *Efsaj. 10: v. 12. & 14: v. 13-15. Dan. 5:
v. 21.* Och ödmüta the weldigas Högfärd/ *Efsaj. 2: v. 11-17. & 25:
v. 4, 5. eorum qui violenter aliis insultant & possessiones eorum ijs
extorquent, Efsaj. 14: v. 4, 5, 6. & 33: v. 1.*

Ulus 1. *Didascalie.* de judicijs divinis vindicativis, quod iusta
sint, gravia, certoque timenda, & si quandoque differuntur, vid. *Conc.
1. die 2. 1683. in Rom. 2: v. 4--6. & Conc. 2. diei 4. 1688. in Eccle-
siast. 8: v. 11-13. 2. Elenctic.* contra impios, atheos, empactas &c.
*Psal. 10: v. 11-15. & 14: v. 1, 2. Syr. 5: v. 3. seqq. 2. Pet. 3: v. 3-9.
3. Pedeutic.* ad veram humilitatem, erga Deum, & charitatem in
proximum. *Mich. 6: v. 8. 1. Tim. 1: v. 5, 1. Pet. 5: v. 5, 6. 4. Epa-
northotic.* contra quamvis malitiam. *1. Pet. 3: v. 1, 2.* (Est enim in
textu hocce brevi index gravissim. peccatorum, *Öndsta/ Ögudachtig-
heet/ Ödygd/ Strålheet/ Högmödh/ Wäld/ Högfärd:*) contra impietatem,
*Rom. 1: v. 18. iniquitatem, Efsaj. 59: v. 2. elationem animi, Psal. 18: v. 27.
& 119: v. 21. fastum, Hiob. 34: v. 24. violentiam, Mich. 3: v. 2, 3, 4. superbiam,
Hiob. 9: v. 13. Hec cuncta pro ratione cujusvis Ecclesie, diducenda & appli-
canda, inprimis contra fastum, in vestitu, in gestibus &c. vid. Conc. 1. die
1. 1677. 5. Consolat.* Postquam privatorum & singulorum inter nos
superbiam, iusta redargutione reprehenderit, convertamus hunc
textum in oppressorum consolationem, scilicet affigitur Ecclesia
Christiana, tyrannicâ imperantium quorundam violentiâ, haud ali-
ter quam populus Dei in V. T. à Babylonijs: Itaque evigilabit De-
us, visitabit in ira sua illos, qui ambitione Monarchica tumentes, iniqua
arma, & cum ijs inaudita mala, horrendasque crudelitates, pacificis
intulerunt, *Conf. Psal. 79: v. 1. seqq. & 83: v. 2. seqq. Efsaj. 10: v. 12, 13.
seqq. adde Psal. 52: v. 2, 6. & 82: v. 7, 8. Efsaj. 29: v. 20. Jer. 15:
v. 21. Sap. 6: v. 6, 7. Syr. 11: v. 5. Exempla judiciorum Dei in illos
Jud. 1: v. 7. 2. Macc. 7: v. 31, 35. &c. Conclusio ex Psal. 80. v.
15. seqq.*

Concio III.

Parsc. Psal. 81: v. 14. seqq. vid. Conc. 3. die 2. 1688.

TEXTUS, *Exod. 23: v. 22.*

Exod. Prov. 16: v. 7. vid. Conc. I. die 4. 1679. Monstrat pariter
Ehic textus.

Tutissimam contra hostes defensionem. Vot. Psal. 86: v. 16.

Populus Dei relinquens Ægyptum, & ingressurus terram promissam, hujus priores incolas valde metuebat, non modo post instigationem perversorum quorundam exploratorum. *Num. 13: v. 28. seqq.* Sed & antea, *Exod. 33: v. 15.* proinde sapius Deus eos contra illum metum munire voluit. *Deut. 1: v. 21.* præprimis, h. l. ubi se Deum omnipotentem illis defensorem spondet.

I. Quibus defensorum hic tutissimus adest: Hører tu hans Röst; sunt verba Dei Patris, ad populum de Filio unigenito, tunc promisso Angelo conservatore & ductore. v. 20. in quo nomen Dei essentialiale v. 21. qui est unus verus Deus cum Patre & Sp. S. NB Esaj. 63: v. 9, 10. cujus auxilium suis sapius promittit, Exod. 23: v. 23. & 33: v. 2. 14. requirit autem ab ijs ut hōra hans Röst. Hebr. Nam si audiendo audieritis vocem ejus. hic ut sæpe hunc ductorem ut summum doctorem commendat, Deut. 18: v. 15, 18, 19. Matth. 17: v. 5. Ideoque Deo obedientibus promissa defensio. quæ obedientia porro exigitur. och gör alt thet iagh säger tigh. Est hoc elegans argumentum unitatis essentialis in Deo, vox enim Dei Filii, est id quod dicit Deus Pater, 2. Sam. 23: v. 2, 3. Psal. 33: v. 6. Job. 5: v. 19. seqq. v. 28. Hører hans Röst adde v. 30. seqq. NB. Job. 7: v. 16, 28. & 8: v. 26, 38. & 14: v. 30. & 16: v. 13-15. Ubi quoque requiritur sincera & constans obedientia, Job. 7. v. 17, 18.

II. Qualem præstat Deus defensionem. Så skal iagh vara tina fienders Fiende. Qui Israellem sine causa & injuste, (quando per mandatotum Dei observationem boni & innocentes essent) persequuntur, Deum fortissimum experientur adversarium. Exod 33 v. 2. quod quomodo in expulsionem Cananæorum & aliorum hostium, factum est, plene monstratur, Deut. 2. & 3. Capp. libro Jolux toto, NE Jos. 23: v. 9. seqq. och tine Moosständares Moosständare: Et oppugnabo oppugnatores tuos, sic adfuit illis valida Dei defensio, cum infestabantur à vicinis. Jud. 4. & 7. Capp. &c. Cap. 10: v. 16, 12. I. Sam. 7: v. 10. &c. ac plena est tota historia sacra, svavissimorum, hujus rei exemplorum.

Ufus, ad conc. I. monstrati novis argumentis hic applicari possunt, imprimis ex edicto S. R. Matris hujus anni felicitas patriæ nostræ in pace

in pace exoptatissima, qua, per Dei gratiam fruimur, ostendenda. *ver-*
cem itaque filii Dei, & verba Dei nostri, ut veri Christiani servemus.
Esaj. 1: v. 19, 20. Hebr. 3: v. 1, seqq. & 10: v. 28. Sic ea porro ex gratio-
so Dei beneplacito prosperitas nobis concedetur. Exod. 34: v. 14. Jer.
32: v. 41. oremus itaque 1. Tim. 2: v. 1, 2. seqq.

Die II. (a, d. 12. Junij.)

Concio I.

Parasc., *Eccles. 4: v. 17. ora ut Deus dirigat pedes tuos Psal. 17: v. 5.*
cave ne sis lordidis criminibus detestabilis, conf. Exod. 3: v. 6. & 30: v. 19.
neve ut impœnitens abigaris, Esaj. 1: v. 12. Jer. 7: v. 2. seqq. Sed ut Psal.
119: v. 105. & 122: v. 1, 2. at hõra 1. Sam. 15: v. 22. Jac. 1: v. 22. Postquam
Festo Trinit. jam ordinatam seriem Dominicarum inchoavimus, & ite-
rum jam ad solennia precum redimus, hoc monitum, etiam ductu tex-
tus, inculcetur, Psal 5: v. 3.

TEXTUS Ezek. 20: v. 19, 20.

E*xord. Esaj. 56. v. 2. Insignis pij hominis commendatio, wål är-*
thetta gör. Psal. 106. v. 3. - fast håller: ita Esaj. 56: v. 4. Sabbathen-
honom Hebr. Servans Sabbathum, ab ejus pollutione, Nehem. 13:
v. 17, 18 intet argt gör Psal. 15 v. 3. Abstinebit à læsione proximi, ut
à pollutione Sabbathi, Esaj. 58. v. 3, 5, 13. Utriusque enim criminis a-
guuntur Judæi, Es. 1. v. 13 15. Conveniunt verba Esajæ & Ezekielis: hic
quippe proponit in Textu.

I. *Debitum nostrum generale, II. Præceptum Dei Spe-*
ciale, Votum: Psal. 143. v. 10.

Meditatione dignissima sunt verba Dei ad populum, increpatoria,
Ezek. 20: v. 4, 5. Summatim autem hic traditur.

I. *Debitum nostrum generale, v. 19. ubi prope attendendum est ejus.*

(1) *Fundamentum. Ty iagh är HERren eder Gudh/ ita v. 20. Sic*
in Exordio Decalogi, Exod. 20: v. 2. Nam eo ipso, quod Jehovah, Ens
summum, se Deum nostrum esse adserit, validè à nobis postulat, ut
illi amore, timore, fide & fiducia adhæreamus, Deut. 6. v. 4, 5, 13, 14, 15.

(2) *Norma generalis, effter min Gudh stolen i lefwa: Hebr. in statutis*
meis ambulate. Ps. 119. v. 1. Ex arbitrio suo vivere volebant, Ezech.
20 v. 18. Jer. 44. v. 17. ast id fieri non debuit, cum Deum verum pro
Deo suo haberent, Es. 29. v. 13, Dent. 10. v. 1, &c. (3) Obligatio valida,

120 652
Och mine Klätter skolen i hålla: Siquidem statuta ejus non modo ab illo, ut Deo summo data, sed & in se justissima, ideoque *judicia* vocantur, *Ps. 119. v. 16. 20.* (4) *Executio sedula*, och gidren ther effert! & facietis ea, *Deut. 6. v. 1, 3.* *Jac. v. 22-25.*

II. *Præceptum Dei speciale*, v. 20. och mine Sabbather! in pluribus Sabbathis; quia apud Judæos, Sabbathum cujuslibet septimanæ, *Lev. 23. v. 3.* dein septimi anni, *Lev. 25. v. 3, 4.* & Sabbathum Jubilæi, *ibid. v. 8.* ac inter cætera præcepta speciatim fit mentio sanctificationis Sabbathi, ut sub eo totus cultus religiosus comprehendatur, *Lev. 19. v. 3. Es. 56. v. 2.* *Jer. 27. v. 21, 22, 27.* skole i helga: quiescendum ab operibus profanis & onerosis, cultum impediens, ac quia verbum est medium sanctificationis. *Joh. 17. v. 17.* illud audiamus, meditemur, juxta illud Deum confiteamur, laudemus, oremus, aliaque pietatis & charitatis opera exerceamus, *Eph. 5. v. 19, 20.* *Hebr. 10. v. 25.* *1. Cor. 16. v. 2.* *Iac. 1. v. 27.* At the skola wara ett Tett i oc. Quamvis jam ab initio mundi septimus dies fuerit sanctificatus, *Gen. 2. v. 1, 2.* *Exod. 16. v. 23.* tamen additis quibusdam circumstantiis ceremonialibus, & repetitione frequenti, injunctum erat Judæis, ut ab aliis populis distinguerentur, & vocatur *signum* ratione, (1) *gratiosæ præsentia divina*, quod Deus in cultu publico & Sabbathico, sese illis exhibuerit, cum se coram illo sisterent, *Exod. 23. v. 17.* (2) *efficacis operationis per verbum & sacramenta*, in illorum sanctificationem. hinc *Ezek. 20. v. 12.* ubi idem signum vocatur. additur, på thet the skulle lära! at iagh är JEDREN som them helgar. respicitur *Exod. 31. v. 13.* (3) *sanctæ recordationis beneficiorum Dei*; sc. creationis, *Exod. 20. v. 11.* & liberationis ex Ægypto, *Deut. 5. v. 15.* (4) *insignis typhi*, tum quietis Christi in sepulchro, die septimo: tum Sabbathi æterni, *Hebr. 4. v. 4, 5.* ideoque ponderosis verbis finitur textus sicut inchoatur: på thet J wetta skolen! at iagh JEDREN är eder GUDH. etiam ex Sabbathi sanctificatione, ut ex, evidenti signo, & ipsi & alii scirent, Deum Israëlitas pro suis agnoscere, *Ezek. 10. v. 33.*

Ufus I. Didascalie. de sanctitate præceptorum divinorum ac Sabbathi observatione, etiam in N. T. quoad moralia, *Act. 20. v. 7.* ceremonialia vero *Exod. 35. v. 3.* &c. & superstitiosa Judæorum observatio abrogata sunt, *Gal. 4. v. 10.* *Col. 2. v. 16, 17.* 2. *Elencticus* contra Judæos, acerrimè adhuc adherentes suo Sabbatho. & contra *Soci-nianos*, *Anabaptistas*, &c. nihil ad nos spectare præcept. 3. impie dicentes. 3. *Pudentic.* morem geramus mandatis Dei, in genere, tum in specie

Est quippe hocce mandatum Dei inter maxima ejus beneficia, tum ut
respirationem & requiem ab operibus nostris onerosis habeamus, tum
ut medijs sanctificationis rite fruamur. NB. Ezek 20: v. 12. 4. Epanorth con-
tra Sabbathi & Sanctorum temporum violatores, urgenda tum statuta
Regiæ M:ris, tum inprimis minæ ex verbo Dei, *Nebem*, 13: v: 17, 18
Jer. 17: v. 27. Ezek 22. v. 8, 31. Justo itaque Zelo gravissimum & com-
munissimum hocce vitium castigandum est, & propter ejus pravitatem
in se, & propter pœnas quas attrahit vastationis. *Levit. 26: v. 33-35*,
cujus comminationis vim, tristes experiuntur jam in exteris, terræ
multæ, quod nobis ob oculos ponere voluit, S. R. M:tas, hunc ordi-
nando textum. 5. *Consolat.* si non modo hæc solennia pœnitentialia
rite transigimus, sed & Dies Dominicas sive Sabbatha. à Deo iplo ordi-
nata justè sanctificamus, & servamus: erit nobis porro ea felicitas
qua nunc gaudemus in cultu sacro, publico, libero, ordinato. *Esaj 58: v. 1*
6, 7, 8, 9. NB. v. 13, 14. & in æterno Sabbatho indefinenter lætabimur.
Esaj. 66. v. 23, 24. *Apoc. 7: v. 15-17.* & 21: v. *seqq* & 3: v. 24. *seqq.* &
Cap. 22: v. 3. seqq.

In Conc. II, hujus diei. Text. *Psal. 77. v. 15, 16.* & in Conc. III.
Psal 51. v. 12. ex priorum annorum homiliis ad textus similes, & ex
Commentarijs in *Psalterium* frequenter obvij: etiam in lingua vernacula,
subsidia peti possunt.

Die III. (a. d. 10. Julij.)

Concio I.

Parasc. Psal. 90: v. 7, 8. expl. & appl. vid. *Parasc. A. 1690.*

TEXTUS, *Psal. 76: v. 11.*

Exord. *Exod. 9: v. 16.* consideranda comminatio Dei præmissa se-
ptimæ plagæ. v. 13, 14, 15. Et v. 16. primariam ostendit causam,
cur in tot præcedentibus plagis, Pharaonem non è medio tulerit:
docty förthenstul - vpvæct sig Hebr. Et profecto propter hoc feci te stare.
h. e. jam diu potuisssem te pessundare & dejicere, peperci vero tibi.

B

&

653
in specie Præcepto de
Sabbatho, NB. lex 19. v. 24.
ed 26. v. 12. 3. seqq. Eff.

min Xrauii v. tum ut in mirabilibus plagis quibus te & toram Aegy-
ptum affligo, potentiam meam ostendam, Deut. 4: v. 34. tum ut ex-
inde celebrer per omnia mundi loca & tempora, Jos. 2: v. 9, 10. Psal.
78: v. 43. seqq. Quod Deus de seipso per Moſen, id & de illo David
in textu, quo docetur.

Quod furor impiorum convertatur in Dei gloriam,
Vot. Psal. 85: v. 8.

Ut appareat propositionem hanc ex ipſo textu fluere, illū ex sacro idio-
mate integrū apponem, קוֹ-בַמַּת יָדָם תִּירָךְ שְׂאֵרֵית חַמַּת תִּחַצֵּה

Quia furor hominis celebrabit te, reliquum furoris accinges;
idem fere ſenſus in uſitata verſione Lutheri, & in utraque Finnonica:
ubi not.

2. *Homo furens*: notanter dicit *furorem hominis*, quia in He-
braea lingua, ut in Lat. *homo* ab *Humo*, ut ſic homini furibundo dici
poſſit, quòd ſuperbienti, Syr. 10: v. 9, 10. *Qwad* rascar tu arma *Mull*
och *Aſſa*? quod omnino Davidi fuit in animo, tum hic tum Psal. 9: v.
20, 21. & 14: v. 10.

II. *Deus celebratus*: Ita enim textus, *celebrabit Te*: cedet in glo-
riam & laudem tuam, cum & deprimis *furorem hoſtium*, & pro
afflictis tuis *judicium exerces*, Psal. 76: v. 8, 9, 10. NB. Psal. 46: v. 11.
adde exempla Pharaonis, Ammonitarum, Philiſtorum &c. id ſui ſa-
tis diverſis, comprobarunt quoque Manasse, Haman, Julianus & in-
numeri alii Dei hoſtes, qui Dei potentiam agnoſcere & celebrare
coacti ſunt. Exod. 8: v. 19. & 14: v. 25. Psal. 52: v. 6, 7, 8. NB. Psal.
64: v. 10. Etiam pij furoribus impiorum vexati, extollunt Deum
eumque collaudant, ut ex Danielis & ſociorum exemplo, Dan. 3: v. 6.
Apoſtolorum. Act. 5: v. 41. Martyrum ex hiſt Eccleſiaſtica &c. pa-
tet, conf. Psal. 4: v. 4.

III. *Furoris humani reliquie*: Eſt ea perſicacia hominum inpi-
mis Tyrannorum, quod in malitia ſua pergant, Dei longanimitatem
fatigent, ac iram ejus coacervent Rom. 2: v. 4, 5, & 9: v. 22. Sic
Saul, Antiochus, Herodes &c. renovant ſæpe impii tyrannica
ſua conſilia & opera. Psal. 4: v. 3, & 36: v. 2, 4, 5.

17. Gloria avoīna incrementa, Tu O Deus, temer quāli ad
pugnā contra illos accinges, ut eos funditus evertas, in hunc sen-
sum, cingere dicitur de apparatu armorum bellico. Judic. 18: v. 17.
Psal. 18: v. 40. & 45: v. 4. huc proxime spectat Esaj. 49: v. 17. Ita
Dei gloria augetur, quo magis iustitiam & potentiam suam contra
hostes exercent, postquam ejus longanimitatem fatigaverint; hinc
quoad sensum, non male quidam textum nostrum sic reddidit. Nam
Tibi, O Deus, rabies hominum laudi est, exsuperantibus furoribus deco-
raris. Addeci solet exemplum Senacheribi Judæos multifariam
affligentis, qui cum post acceptam cladem. 2. Reg. 19: v. 35. bellum
contra illos cogitare renovare, & interea fureret in populum Dei,
in terris suis habitantem. Tob. 1: v. 18. à Filiis suis occisus est. 1. Reg.
18: v. 37.

Versio Suetica vulgaris, Quando Tu O Deus, punis hominem u-
num, constitendus es paratus ad puniendum plures alios, hoc modo ex
dictis juvari potest: quod quando Deus unius hominis furorem in
sui gloriam convertit, eo magis potentiam & iustitiam suam osten-
dit in reliquorum malitia castiganda. In quem sensum conferri
possunt gravissima iræ divinæ exempla, Caini, Chami, mundi ante-
diluviani, Sodomæ, Cananæorum, Judæorum & plurimorum ho-
stium Dei, NB. dicta, Psal. 7: v. 13. Esaj. 10. v. 12. Jer. 25: v. 29.
& 49. v. 12. Ezek. 23. v. 31. seqq. Zach. 1. v. 21. Luc. 23: v. 31. Rom. 2:
v. 9. & 11. v. 21, 22. 1. Pet. 4: v. 17. &c.

Usus 1. Didasc. de gravitate peccati, de malitia hominum, de
iustitia divina 2. Elenchi. contra proterviam Tyrannorum & im-
piorum aliorum 3. Pædēt. ad timorem Domini, 4. Epanorth. con-
tra securitatem & locordiam, hi inquam usus dictis Sræ Sæ & ex-
emplis, iusto Zelo urgendi præprimis. Consolat. adversus invalescentem
Tyrannorum vim, qua premitur nunc orbis Christianus, quod ille
tandem furor cedet in Dei gloriam, & quo graviore impetu irruere
videntur, eo citius Deus se accinget in illorum deletionem, eorumque
conatus prohibebit, Esaj. 10. v. 17. seqq. ideo celebratur Deus hymnis:
Gudh är wår Siarckheet / & O Herre Gudh betee tin Mæcht /
item Waka vy Waka vy i Gud; Rampn &c. Herren wår Gudh ware
tygh blidh. Conclusio ex Psal. 85: v. 9. seqq.

656.
Conc. II. Textus Ψ 119. v. 121.
expeditus est in Conc. 2.^a

Conc. 2.^a die 1. 1687. & Conc. III. Psal. 80: v. 20
in Conc. 3. die 4. 1676. Conf. item Conc. die
1677.

Die IV. (a. d. 7. Augusti)

Conc. I. Text Psal. 119. v. 58. in Conc. 3. die 1. Anno 1688
ubi anteced. & seqq. explicantur. Conc. II. Textus
Psal. 140. v. 5. 10. in enarrat. Psal. vernac. part.
3. p. 252-255. ad quam Anno 1681. die 4. etiam
B. L. remisimus. Conc. III. Text. Psal. 41. v. 14
ibid. part. 1. p. 380. seqq.

CANDIDE LECTOR, Breviores solito fuimus hoc
anno, in hisce dispositionibus; siquidem pars textuum
jam suis prius locis explicata. Hanc de cetero brevitatem
nobis injungit laborum moles, inter quos ille quoque est
quem tribuimus priorum annorum homiliis pœnitenti-
alibus revidendis edendisque, Fasciculum illum
propediem Deo juvante
habebis

VALE IN DOMINO.

